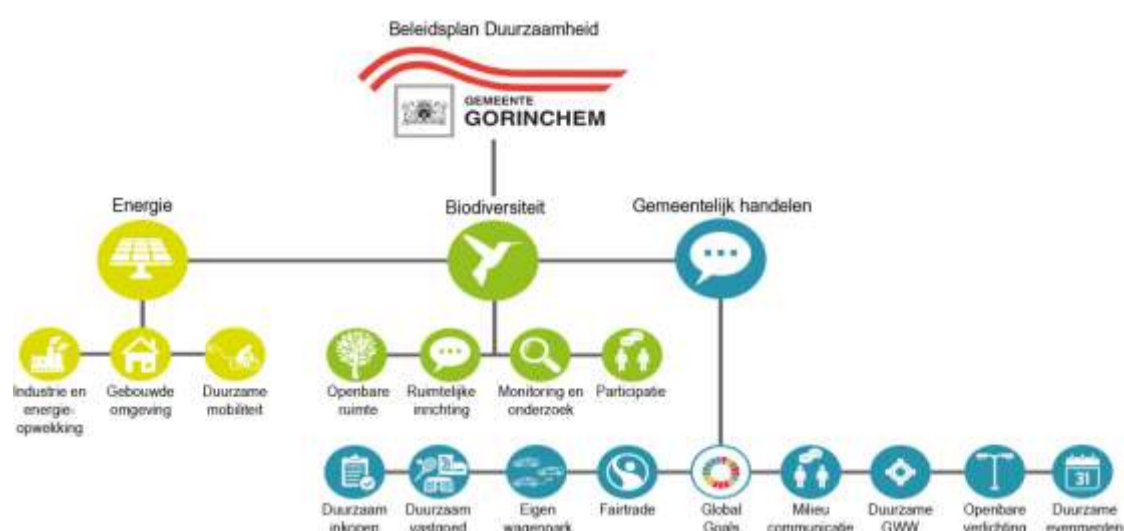

Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2017-2021

ENERGIE	Rol gemeente	Betrokken afdelingen van de gemeente	Andere betrokken partijen	Verwachte rol/inzet van de betrokken partijen	Kosten gemeente (2017 - 2021)	Planning

Industrie en energieopwek						
Oprichten Energiecoöperatie Grootte Haar	Initiëren en participeren	Vastgoed, REO	Potentiële bedrijven die zich gaan vestigen, De Knotwilg	Organiseren van het proces, investeren, energie afnemen	Kostenneutraal (wellicht toekomstige opbrengsten laten revolveren)	2017 en 2018
Medeorganiseren windenergie Grootte Haar	Stimuleren	Vastgoed, REO	Potentiële bedrijven die zich gaan vestigen, (omwonende) particulieren	Investeren, financieel participeren	Kostenneutraal (wellicht toekomstige opbrengsten laten revolveren)	2018 en 2019
Warmtenet Grootte Haar voorbereiden	Participeren en faciliteren	Vastgoed, BOR, REO	Potentiële bedrijven die zich gaan vestigen, Stedin	Medeontwikkelen, investeren en energie afnemen	Nader te bepalen	2018 tot 2021
Realiseren van zonne-energieproject bij RWZI	Faciliteren	REO	Waterschap Rivierenland	Investeren en uitvoeren	nihil	2017
Opzetten en realiseren van zonnepanelen op bedrijfsdaken	Stimuleren	REO, EZ	Blauwzaam, bedrijven (IKG), aanbieders, investeerders/ontwikkelaars en installateurs	Inventariseren, investeren en uitvoeren	€ 50.000	2018
Samenwerking met bedrijven (proces)	Participeren en faciliteren	REO	Partijen als Ennatuurlijk en IKG en Damen Shipyards	Medeontwikkelen	nihil	2017 tot 2021
Warmtenet Ennatuurlijk en Poort6 realiseren	Faciliteren en stimuleren	REO	Ennatuurlijk en Poort6	Investeren en uitvoeren	nihil	2017 tot 2019
Ondersteunen en adviseren MKB voor verduurzaming en besparing	Stimuleren, adviseren	REO en Vergunningen	Omgevingsdienst, lokale MKB bedrijven (diverse doelgroepen)	Investeren en uitvoeren (€25.000 op jaarbasis vanuit reguliere budget voor OZH)	regulier budget	2017 tot 2021
Gebouwde omgeving						
Realiseren energielabels Poort 6	Faciliteren en stimuleren	REO	Poort 6	Uitvoeren	n.v.t.	2017 tot 2020
Opnemen van duurzaamheidsparagraaf in omgevingsplannen	Reguleren	REO, JZ en EZ	Bedrijven en particulieren	Randvoorwaarden meegeven	n.v.t.	2018
Het Nieuwe wonen	Faciliteren, stimuleren en zelf doen	REO	Gemeente Leerdam en adviesbureau Albatros	Uitvoeren	Vanuit budget quick wins	2017 en 2018
Opstellen warmtekansenkaarten	Initiëren	BOR, I&A, REO	Stedin, provincie Zuid-Holland en HVC	Aanleveren gegevens, financiering van onderzoek	Vanuit budget quick wins	2017
Verkenning uitvoeren naar smart grid kansen in de gemeente	Initiëren	BOR en REO	Stedin	Onderzoek	€ 20.000	2018 en 2019
Contractueel vastleggen van gasloos bouwen nieuwbouw met de projectontwikkelaar (vanuit de gemeente) in een exploitatieovereenkomst	Reguleren en initiëren	REO, JZ en Vastgoed	Projectontwikkelaars, Stedin, mogelijk toekomstige eigenaren	Medeontwikkelen, afspraken maken en borgen	Uitwerken binnen de grondexploitatie	2017
Prestatieafspraken met Poort6 in kader van uitwerking warmteplan	Participeren en faciliteren	REO	Poort6	Afspraken maken, investeren en uitvoeren	€ 50.000	2018 tot 2020
Mobiliteit						
Campagne stimuleren fietsverkeer en openbaar vervoer	Zelf doen	REO, Verkeer	Fietsersbond en Arriva	Voorbereiden en uitvoeren	€ 20.000,- opgevoerd door verkeer in het kader van de Perspectiefnota	2018 en 2019
Uitbreiden elektrische laadpalen	Faciliteren en reguleren	REO en BOR	Firma Allego, elektrische rijders	Randvoorwaarden meegeven en uitvoeren: installeren laadpalen (€5000 op jaarbasis)	regulier budget	continu proces
Opstellen businesscase voor elektrificatie veerdienstboten	Initiëren en participeren	Veerdienst, REO	Riveer (exploitant), provincie Noord-Brabant en Zuid-Holland, diverse buurgemeenten	Onderzoeken en afspraken maken over aanbesteding	Nader te bepalen	2017 en 2018
Vervanging van de 6 á 7 diesel veerdienstboten door elektrische boten	Participeren	Veerdienst REO	Riveer (exploitant), provincie Noord-Brabant en Zuid-Holland, diverse buurgemeenten	Investeren, aanbesteden	Nader te bepalen	2018 tot 2021

Organiseren informatiebijeenkomst mobiliteitsmanagement & bereikbare stad	Initiëren en participeren	REO, BOR en binnenstadsmanagement	Binnenstadsmanagement, winkeliers, bedrijven en particulieren	Deelname aan bijeenkomst, suggesties en verantwoordelijkheid nemen	€ 5.000	2018
Pilot starten met transitiebrandstof (Synfuel of waterstof)	Initiëren en participeren	REO, Verkeer, Inkoop en Provincie Zuid-Holland	Lokale ondernemers, mogelijk Synfuel van Calpam SDM	Investeren en uitvoeren	Nader te bepalen	2018 tot 2021
Totaal "Energie":					€ 125.000	
BIODIVERSITEIT						
	<u>Rol gemeente</u>	<u>Betrokken afdelingen van de gemeente</u>	<u>Andere betrokken partijen</u>	<u>Verwachte rol/inzet van de betrokken partijen</u>	<u>Kosten gemeente (2017 - 2021)</u>	<u>Planning</u>
Beheer openbare ruimte						
Continueren ecologisch groenbeheer (bij voorkeur gebruik van inheems plantmateriaal)	Zelf doen	BOR	Stadsvogeladviseur, Natuur Vogel Wacht Alblasserwaard	Adviseren en uitvoeren	N.v.t.	Vanaf 2017
Ruimtelijke inrichting						
Haalbaarheidsonderzoek naar de mogelijkheden voor ecologische verbindingzones in Gorinchem. Opnemen van kansrijke situaties in nieuw structuurplan	Initiëren en reguleren	REO, BOR	Stadsvogeladviseur, NVWA, adviesbureau	Adviseren, opnemen in nieuwe Omgevingsvisie	N.v.t.	2017
Groenstructuurplan: vastleggen van de gewenste groenstructuur. Plan vormt input voor structuurvisie. Evt. combineren met haalbaarheidsonderzoek EVZ in omgevingsplannen	Reguleren	REO, BOR	Stadsvogeladviseur, NVWA, SGNG, Blauwzaam, adviesbureau	Adviseren, participatie, uitvoeren, opnemen in nieuwe Omgevingsvisie	N.v.t.	2018
Beleidsnota met randvoorwaarden en een ideeënboek Biodiversiteit + handboek stadsvogels in ruimtelijke plannen van toepassing	Reguleren	REO, BOR	Stadsvogeladviseur, NVWA, adviesbureau	Adviseren	€ 20.000	2018 tot 2021
Generieke ontheffing gebouwwonende soorten en een bijhorende voorlichting voor kleine verbouwingen en woningisolatie van particulieren	Reguleren	REO, Vergunningen	Stadsvogeladviseur, NVWA, adviesbureau	Adviseren	€ 10.000	2018 tot 2021
Monitoring en onderzoek						
Maken van een database en opstellen monitoringsplan	Initiëren en faciliteren	REO, BOR, Team Informatisering & Automatisering	Stadsvogeladviseur, NVWA, evt. adviesbureau	Aanmaken van een database en vervolgens monitoring uitvoeren	€ 40.000	2017
Vaststellen troetelsoort(en): beheer en de inrichting op worden gericht, waar andere soorten op kunnen meelifen	Faciliteren	REO, BOR	Stadsvogeladviseur, NVWA	Uitvoeren	N.v.t.	2017
Cursus vleermuizenonderzoek voor vrijwilligers (die een bijdrage kunnen leveren aan monitoring)	Initiëren en faciliteren	REO, BOR	Natuurcentrum (NME), NVWA, externe cursusleider	Uitvoeren, faciliteren	€ 10.000	2018
Participatie en communicatie						
Deelname aan de landelijke Operatie Steenbreek 0183 (vergroenen van particuliere tuinen)	Stimuleren, faciliteren	BOR en wijkbeheer	Stadsvogeladviseur, SGNG, Natuurcentrum (NME)	Participeren	25.000	2017-2021
Actieplan biodiversiteit voor kleinschalige acties bij scholen en natuurtuinen in de openbare ruimte (incl. algehele afstemming)	Initiëren en participeren	REO, BOR	Stadsvogeladviseur, NVWA, SGNG, Blauwzaam, adviesbureau	Samenwerken, projectmanagement en coördinatie	30.000	2018 tot 2021
Samenwerking met en ondersteuning van Prachtlint	Faciliteren	BOR	Prachtlint	Uitvoeren op regionaal niveau	N.v.t.	2017 tot 2021
Zichtbaar uitdragen van het ecologisch groenbeheer van de gemeente	Zelf doen	BOR, CODI	Stadsvogeladviseur, Natuurcentrum	Adviseren, faciliteren	€ 2.500	2017 tot 2021
Communicatie natuur in Gorinchem: Ontsluiting van informatie uit de database/monitoring voor breder publiek	Faciliteren	REO, BOR	Natuurcentrum (NME), Stadsvogeladviseur, NVWA	Adviseren, uitvoeren	€ 5.000	2018 tot 2021
Totaal "Biodiversiteit":					€ 142.500	
GEM. HANDELEN						
	<u>Rol gemeente</u>	<u>Betrokken afdelingen van de gemeente</u>	<u>Andere betrokken partijen</u>	<u>Verwachte rol/inzet van de betrokken partijen</u>	<u>Kosten gemeente (2017 - 2021)</u>	<u>Planning</u>
Duurzaam inkopen						

Interne werkgroep maakt Actieplan MVI en bepaalt wat nodig is	Stimuleren en zelf doen	Alle inkoopende afdelingen	N.v.t.	N.v.t.	Nader te bepalen	2017
Stappen zetten om te komen tot maatschappelijk verantwoord inkopen	Stimuleren en zelf doen	Alle inkoopende afdelingen	N.v.t.	N.v.t.	Voorstel volgt na actieplan MVI	2017-2021
Duurzaam vastgoed						
Uitvoeren EPA-onderzoeken overige panden	Opdracht geven	Financiën	Adviesbureau	Uitvoeren EPA-onderzoeken	€ 20.000	2017
Realiseren energiebesparende maatregelen en duurzame energie bij 19 kansrijke panden (inclusief 10% inhuur)	Faciliteren en zelf doen	Financiën, REO en Publiekszaken (bouwvergunningen)	Huurders en gebruikers van de panden, adviesbureau voor uitvoering maatregelen en aannemers	Onderhandelen over verdeling lagere energielasten, uitvoeren i.s.m. adviesbureau en aannemers	€ 271.000,-	2018 tot en met 2021
Eigen wagenpark						
Realiseren schoon wagenpark en materieel buitendienst waar mogelijk bij vervanging	Zelf doen	Voor alle diensten die gebruik maken van het wagenpark	Leveranciers voertuigen, Waardlanden	Technische ontwikkelingen toepassen, dekken van meerkosten met budget	€ 39.000,-	2018-2021
Minder autogebruik van de gemeente stimuleren	Zelf doen	Voor alle medewerkers, zowel werk-werk als woon-werk verkeer	N.v.t.	Verandering in mobiliteitsgedrag	Kostenneutraal	2017-2021
Fair trade						
Stimuleren van bekendheid fair trade producten en inkopen	Stimuleren en zelf doen	REO en Faza	Lokale werkgroep fair trade	Stimuleren en uitvoeren	Nader te bepalen	2018 en verder
Global goals gemeente						
Communicatie global goals en organiseren activiteiten	Stimuleren en zelf doen	REO	Particuliere initiatieven	Uitvoeren (€5.000 op jaarbasis)	Regulier budget	2017 en verder
Ondersteunen ecokidsproject Bamenda	Faciliteren	REO	Bamenda	Steunen en samenwerken (€15.000 op jaarbasis)	Regulier budget	2017 en verder
Ondersteunen educatief centrum city park Bamenda	Faciliteren	REO	Gemeente Bamenda en Cominsud	Initiëren	Nader te bepalen	N.t.b.
Milieucommunicatie						
Organiseren campagne omtrent milieubewustzijn	Stimuleren	REO	Inwoners	Bewustwording en enthousiasme creëren	Nader te bepalen	2018 en verder
Ontwikkelen NME-visie	Stimuleren en faciliteren	REO	Natuurcentrum (NME)	Uitvoeren i.s.m. adviesbureau	€ 10.000	2018
Duurzame GWW						
Bekijken mogelijkheid herbruikbaarheid van materialen	Stimuleren	BOR, Vastgoed	Aannemers	Ontwikkelingen volgen en toepassen	Evt. extra capaciteit	2017-2021
Volgen van de ontwikkelingen van Green Deal GWW 2.0	Zelf doen	BOR	N.v.t.	N.v.t.	Evt. extra capaciteit	2017 en 2018
Zaken green deal GWW onderbrengen in actieplan MVI (o.a. beperken CO2-uitstoot aannemers bij werkzaamheden)	Zelf doen	BOR	N.v.t.	N.v.t.	Evt. extra capaciteit	2017
Openbare verlichting						
Aanbrengen energiezuinige (LED) verlichting op vervangingsmomenten	Uitvoeren	BOR	N.v.t.	N.v.t.	Regulier budget	2017 tot en met 2020
Duurzame evenementen						
Verduurzamen van evenementen door de organisatie ervan te adviseren	Stimuleren en faciliteren	REO (winterfestijn, evenementennota), Binnenstadsmanager, team vergunningen	Adviesbureau Green Events, Stichting Nederland Schoon	Stimuleren en ondersteunen organisatoren van evenementen	€ 10.000	2017 en verder
					Totaal "Gem. handelen":	€ 40.000
					TOTAAL:	€ 307.500